SOSYAL BİLGİLER

5. SINIF

YAZILIYA HAZIRLIK

1. DÖNEM - 1. ORTAK YAZILI · SENARYO 1

TYMM 2026-2027

Hazırlayan: **Murat Altun**

Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır.

1. Ece, 5. sınıf öğrencisidir. Aşağıdaki kartlarda Ece'nin bir gününden bazı anlar verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Ece'nin kartlarda yer alan dört grubunu ve bu gruplardaki rollerini yazınız. (8 puan)

1.2. Sınıf başkanlığı rolünün Ece'ye kazandırdığı bir hakkı ve yüklediği bir sorumluluğu yazınız. (4 puan)

1.3. Ece'nin rolü gün içinde bulunduğu gruba göre değişmektedir. Bu durumdan yola çıkarak dâhil olduğumuz gruplar ile rollerimiz arasındaki ilişkiyi açıklayınız. (3 puan)

2. Aruzhan (Arujan), ailesiyle birlikte Kazakistan'dan Türkiye'ye gelmiş ve 5/B sınıfına başlamıştır. Sınıfta yapılan "Kültürümü Tanıtıyorum" etkinliği için aşağıdaki panoyu hazırlamıştır.

Aruzhan sunum yaparken birkaç öğrenci "beşbarmak" kelimesini ve dombranın sesini tuhaf bulup gülmüştür. Öğretmen; Nevruzun Türkiye'de de kutlandığını, "ana, ata, su, et" gibi kelimelerin hem Türkçede hem Kazakçada bulunduğunu, dombranın da bağlama gibi telli bir halk çalgısı olduğunu anlatmıştır. Öğretmen ayrıca mart ayında Aruzhan ile birlikte sınıfta bir Nevruz kutlaması yapmayı önermiştir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Panodan ve metinden yararlanarak Türk kültürü ile Kazak kültürü arasındaki iki benzerliği yazınız. (4 puan)

2.2. Bazı öğrencilerin Aruzhan'ın kültürüne ait ögelere gülmesi Aruzhan'ı ve sınıftaki arkadaşlık ortamını nasıl etkileyebilir? Yorumlayınız. (5 puan)

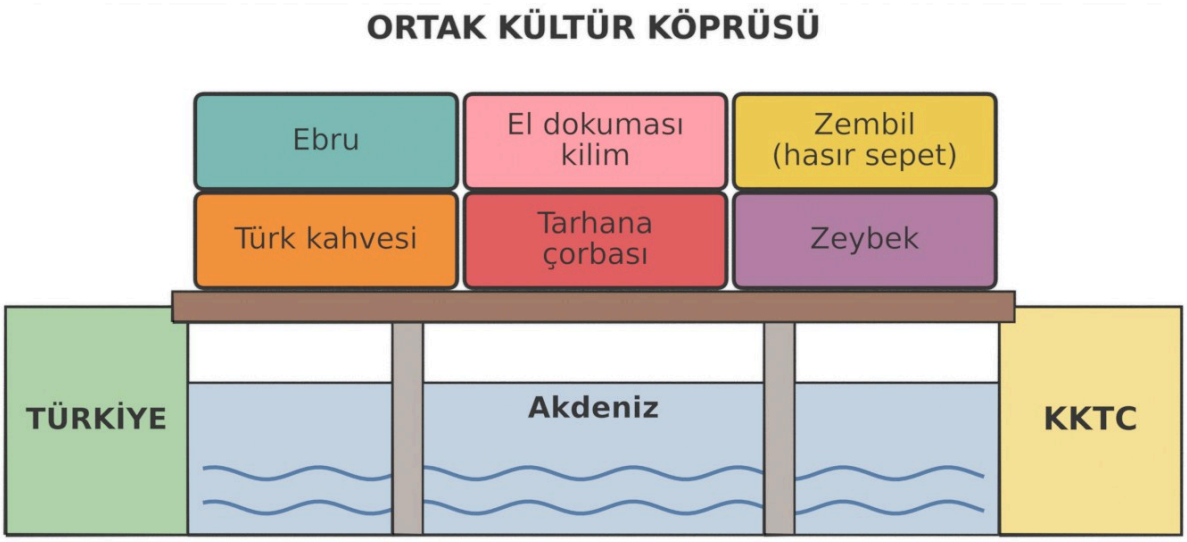
2.3. Öğretmenin önerdiği gibi Nevruzun sınıfça birlikte kutlanmasının Aruzhan'ın yeni okuluna uyum sağlamasına ve sınıfta birlikte yaşamaya etkisini yorumlayınız. (6 puan)

3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Girne şehrinde yaşayan Defne, Aydın'da yaşayan mektup arkadaşı Ali'ye aşağıdaki mektubu yazmıştır.

> *Sevgili Ali,*
> *Geçen yaz Aydın'a geldiğimizde katıldığımız düğünde zeybek oynandığını görünce çok sevindim çünkü biz de düğünlerimizde zeybek oynarız. Anneannem kahveyi tıpkı sizin evinizde olduğu gibi yanında bir bardak suyla ikram ediyor. Dedem, Kıbrıs'ın 1571 yılında Osmanlı Devleti tarafından fethedildiğini ve Anadolu'dan adaya gelen ailelerin kültürlerini de beraberlerinde getirdiğini anlatır. Elbette farklılıklarımız da var: Biz kahvenin yanında ceviz ya da turunç macunu da ikram ederiz. Bir dahaki gelişinde tatmanı isterim!*
> *Sevgiyle, Defne*

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Ali de iki ülkenin ortak kültürel ögelerini aşağıdaki görselle göstermiştir.

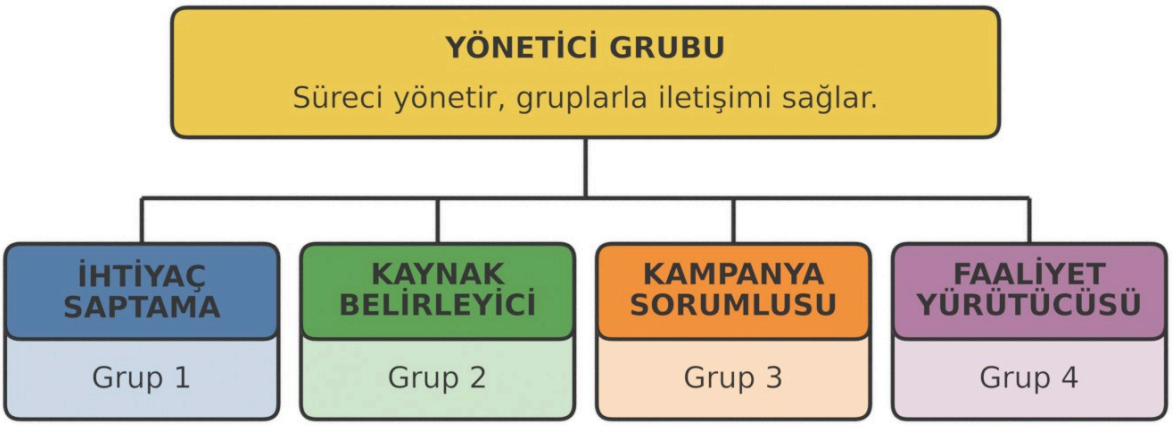
Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Görseldeki ortak kültürel ögeleri "yemek ve içecek", "halk oyunu" ve "el sanatı" başlıkları altında sınıflandırınız. (6 puan)

3.2. Türkiye ile KKTC arasında çok sayıda ortak kültürel özellik bulunmasının nedenini mektuptan yararlanarak açıklayınız. (4 puan)

3.3. Ali'nin ortak kültürel ögeleri bir köprüye benzetmesini yorumlayınız. Ortak özellikler kadar farklılıklara da saygı duymanın iki toplumun birlikte yaşamasına etkisini anlatan bir slogan yazınız. (5 puan)

4. 5/A sınıfı öğrencileri, ilçelerindeki bir köy okulunun kütüphanesinde çok az hikâye kitabı olduğunu öğrenmiştir. Sınıf, öğretmenlerinin rehberliğinde "Kitaplar Köy Okulunda" adlı bir sosyal sorumluluk projesi hazırlamaya karar vermiş ve görev paylaşımı için aşağıdaki gibi gruplara ayrılmıştır.

Gruplar, ortaya çıkan ilk fikrin güçlü ve zayıf yönlerini aşağıdaki tabloya yazmıştır.

Fikir	Güçlü yönü	Zayıf yönü
Okulda, okunmuş hikâye kitaplarını toplama kampanyası düzenlemek	Evlerimizde okunmuş ve iyi durumda hikâye kitapları vardır.	Toplanan kitapların bir kısmı yıpranmış ya da köy okulundaki öğrencilerin yaşına uygun olmayabilir.

(Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. İhtiyaç saptama grubunun ve kampanya sorumlusu grubunun bu projede yapabileceği birer görevi yazınız. (6 puan)

4.2. Tablodaki fikrin zayıf yönünü güçlendirmek için grup arkadaşlarınıza sunacağınız bir çözüm önerisi yazınız. (5 puan)

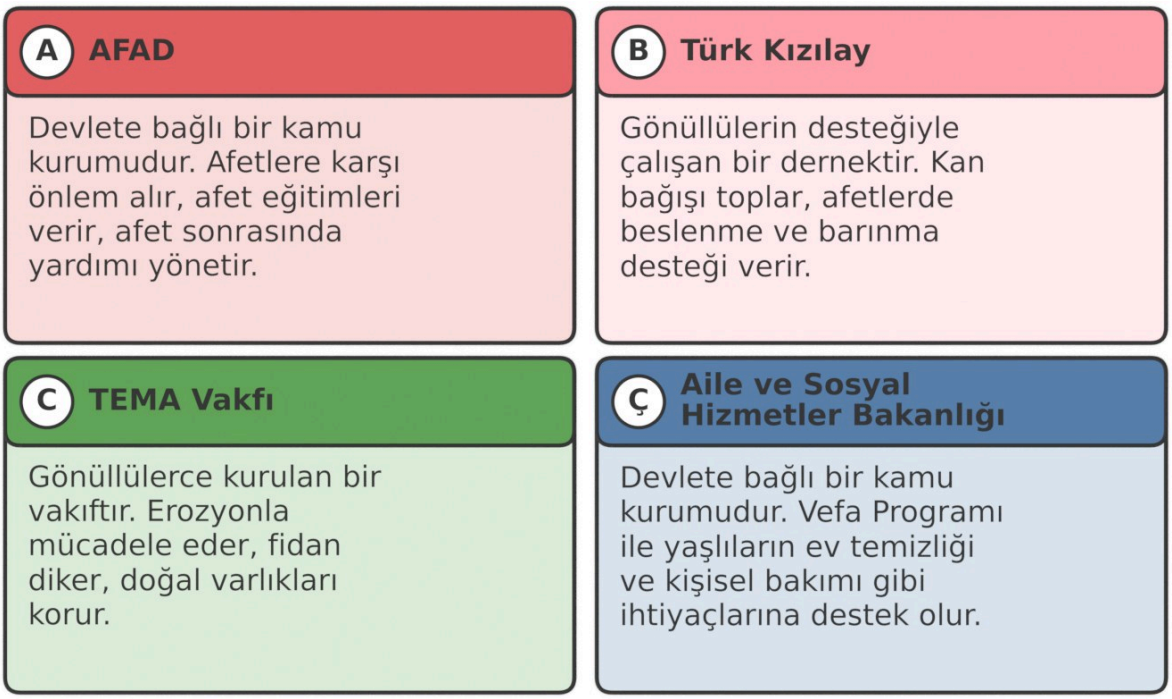
4.3. Projenin başarıya ulaşması için okul dışından iş birliği yapılabilecek iki kişiyi ya da kurumu yazarak her birinin projeye nasıl katkı sağlayabileceğini belirtiniz. (4 puan)

4.4. Bu projenin köy okulundaki öğrencilere ve projeyi hazırlayan öğrencilere katkısını yazarak projenin toplumsal birliği nasıl güçlendirdiğini açıklayınız. (5 puan)

5. Okul meclisi, yıl boyunca yapılacak yardımlaşma ve dayanışma çalışmaları için sınıflardan öneri toplamıştır. Gelen öneriler şunlardır:

1. Okulun arka bahçesinde, yağmur sularıyla toprağı aşınan boş alana fidan dikmek
2. Hastanelerdeki kan ihtiyacına dikkat çekmek için velilerin katılacağı bir kan bağışı günü düzenlemek
3. Okulda afetlere karşı hazırlıklı olmayı anlatan bir eğitim düzenlemek
4. Okulun yakınında yalnız yaşayan ve bakıma ihtiyacı olan yaşlılara destek olmak

Okul meclisi, bu öneriler için aşağıdaki kurum ve kuruluşlarla iletişime geçmeyi düşünmektedir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

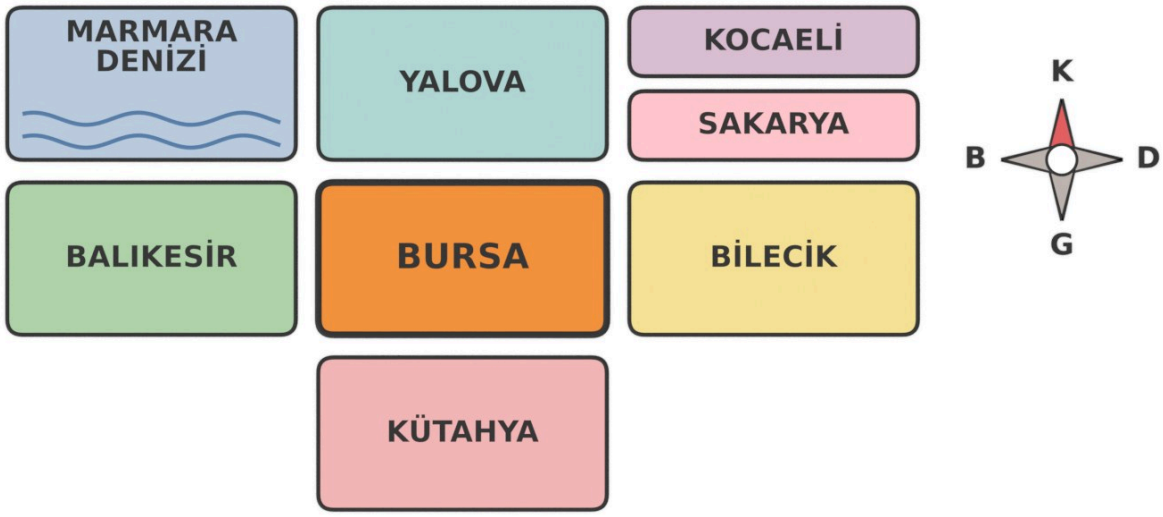
Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Her öneri için iş birliği yapılabilecek kurum ya da kuruluşun adını yazınız. (8 puan)

5.2. Kartlardaki kurum ve kuruluşları "kamu kurumu" ve "sivil toplum kuruluşu" olarak ikiye ayırınız. Bu iki grup arasındaki bir farkı yazınız. (6 puan)

5.3. Okul meclisi bu yıl önerilerden yalnızca birini uygulayabilecektir. Sizce hangi öneri seçilmelidir? Seçiminizi okulun ve çevrenin ihtiyaçlarını dikkate alarak gerekçeleriyle açıklayınız. (6 puan)

6. Aşağıda Bursa'nın komşularını gösteren şematik bir konum şeması ve Bursa'ya ait bir bilgi kartı verilmiştir.

Şema ölçeksizdir; il sınırları gösterilmemiştir.

Bursa Bilgi Kartı
Uludağ · İznik Gölü · Ulu Cami · Nilüfer Çayı · Bursa Ovası · Cumalıkızık Köyü

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Şemadan yararlanarak Bursa'nın komşu illerinden dördünü yönleriyle birlikte yazınız. (4 puan)

6.2. Bilgi kartındaki ögeleri "yeryüzü şekilleri", "su kaynakları" ve "tarihî mekânlar" başlıkları altında sınıflandırınız. (6 puan)

6.3. Yaşadığınız ilin göreceli konumunu; en az iki komşu ilini, bir yeryüzü şeklini, bir su kaynağını ve bir tarihî mekânını ya da doğal güzelliğini kullanarak anlatınız. (5 puan)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE BECERİLER

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme	KB2.4. Çözümleme
2	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
3	SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
4	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.3. Fikir Üretme)
5	SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme	SBAB5. Sosyal Katılım (KB2.8. Sorgulama)
6	SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme	SBAB7. Mekânsal Düşünme (SBAB7.1. Konum Algılama)

PUANLAMA TABLOSU						
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**TOPLAM**
15	*15*	*15*	*20*	*20*	*15*	***100***

Bu sınav, 2026-2027 eğitim öğretim yılı 1. dönem konu-soru dağılım tablosundaki 1. ortak yazılı **Senaryo 1** dağılımına göre, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5. sınıf öğretim programı esas alınarak hazırlanmıştır. Hazırlayan: Murat Altun. Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının resmî yayını değildir; görseller Blender ile oluşturulmuştur.

ÇÖZÜMLER

1. Doğru cevap:

- 1.1 **(8 puan)**: Grubu ve o gruptaki rolü birlikte doğru yazılan her eşleşme 2 puandır (grup 1 puan, rol 1 puan).
  - Aile: abla (çocuk, evlat, kardeş de kabul edilir)
  - Sınıf (okul): öğrenci, sınıf başkanı
  - Doğa Kulübü: kulüp üyesi (fidanları sulama görevlisi, gönüllü de kabul edilir)
  - Arkadaş grubu (mahalle parkındaki arkadaşları): arkadaş, arabulucu
- 1.2 **(4 puan)**: Uygun bir hak 2 puan, uygun bir sorumluluk 2 puandır.
  - Hak örnekleri: Sınıfı temsil etme, sınıf adına öğretmene ve okul yönetimine görüş bildirme, okul meclisi toplantılarına katılma.
  - Sorumluluk örnekleri: Öğretmenin duyurularını arkadaşlarına doğru ve zamanında iletme, sınıfın düzenine yardımcı olma, kurallara uyarak arkadaşlarına örnek olma.
- 1.3 **(3 puan)**: Dâhil olduğumuz gruba göre rolümüzün değiştiğini belirtme **(2 puan)**. Aynı gün içinde birden fazla gruba dâhil olduğumuz için birden fazla role sahip olduğumuzu ya da her rolün farklı hak ve sorumluluklar getirdiğini belirtme **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

1.1. Ece aile grubunda abladır. Sınıfında öğrenci ve sınıf başkanıdır. Doğa Kulübünde kulüp üyesidir ve fidanları sulama görevi vardır. Parktaki arkadaş grubunda arkadaş ve arabulucudur.

1.2. Hak: Sınıfını temsil eder, sınıfı adına öğretmenine görüş bildirebilir. Sorumluluk: Öğretmeninin duyurularını arkadaşlarına zamanında ve doğru iletmelidir.

1.3. İnsanın rolü dâhil olduğu gruba göre değişir. Ece evde abla, sınıfta sınıf başkanı, parkta arabulucudur. Aynı anda birçok gruba dâhil olduğumuz için birçok rolümüz olur ve her rol bize farklı hak ve sorumluluklar getirir.

Yanlış cevap: Grupları yazıp rolleri yazmamak ya da grup ile rolü karıştırmak (ör. "Rolü: Doğa Kulübü", "Grubu: arabulucu"); sınıf başkanının hakkı olarak "derste istediği zaman dışarı çıkabilir", "arkadaşlarına emir verebilir" gibi ifadeler yazmak; rolün gruba göre değişmediğini ya da bir kişinin yalnızca bir rolü olabileceğini söylemek puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru cevap:

- 2.1 **(4 puan)**: Her doğru benzerlik 2 puandır. Kabul edilen benzerlikler: Nevruzun iki ülkede de baharın gelişi olarak kutlanması; "ana, ata, su, et" gibi ortak kelimeler bulunması (dillerin akraba olması); dombranın bağlama gibi telli bir halk çalgısı olması.
- 2.2 **(5 puan)**: Aruzhan'a etkisini yorumlama **(3 puan)**: Aruzhan üzülebilir, kırılabilir, kendini dışlanmış ve yalnız hissedebilir, kendi kültürünü anlatmaktan çekinebilir, okula uyum sağlaması zorlaşabilir. Sınıfa etkisini yorumlama **(2 puan)**: Sınıfta ön yargı ve kırgınlık oluşabilir, arkadaşlık bağları zayıflayabilir, sınıfın birlik ve huzuru bozulabilir.
- 2.3 **(6 puan)**: Her uygun yorum 2 puandır (en fazla 3 yorum). Kabul edilen yorumlar: Aruzhan kendini değerli ve sınıfa ait hisseder; yeni okuluna ve arkadaşlarına daha kolay uyum sağlar; ortak kültürel özellikler öğrencileri birbirine yakınlaştırır ve dostluk bağlarını güçlendirir; öğrenciler farklı kültürleri tanır, ön yargılar ortadan kalkar; sınıfta saygı, hoşgörü ve birlik duygusu güçlenir; huzurlu ve uyum içinde bir arada yaşama ortamı oluşur.

Örnek doğru cevap:

2.1. Nevruz hem Türkiye'de hem Kazakistan'da baharın gelişi olarak kutlanır. Ayrıca "ana, ata, su, et" gibi kelimeler iki dilde de vardır.

2.2. Arkadaşlarının gülmesi Aruzhan'ı üzer, kendini dışlanmış hisseder ve kültürünü anlatmaktan çekinebilir. Bu durum sınıfta kırgınlıklara yol açar, arkadaşlık bağlarını zayıflatır ve sınıfın huzurunu bozar.

2.3. Nevruzun birlikte kutlanması Aruzhan'ın kendini sınıfın bir parçası gibi hissetmesini ve yeni okuluna daha kolay uyum sağlamasını sağlar. Öğrenciler ortak özelliklerini fark ederek birbirine yakınlaşır, ön yargılar ortadan kalkar. Böylece sınıfta saygı ve dostluk güçlenir, herkes uyum içinde bir arada yaşar.

Yanlış cevap: "Kazaklar ile Türklerin hiçbir ortak özelliği yoktur." demek; benzerlik olarak panoda ve metinde yer almayan, doğruluğu bilinmeyen bilgiler yazmak; gülmenin "şaka olduğu için kimseyi etkilemeyeceğini" söylemek; Nevruz kutlamasının yalnızca "eğlenceli olduğunu" yazıp uyum ve birlikte yaşamayla ilişkisini kurmamak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru cevap:

- 3.1 **(6 puan)**: Doğru başlık altına yazılan her öge 1 puandır.
  - Yemek ve içecek: Türk kahvesi, tarhana çorbası
  - Halk oyunu: zeybek
  - El sanatı: ebru, el dokuması kilim, zembil (hasır sepet)
- 3.2 **(4 puan)**: Kıbrıs'ın 1571'de Osmanlı Devleti tarafından fethedildiğini belirtme **(2 puan)**. Anadolu'dan adaya giden ailelerin kültürlerini (yemek, oyun, el sanatları, gelenekler) adaya taşıdığını ve bu kültürün kuşaktan kuşağa aktarıldığını, iki toplum arasında tarihî ve kültürel bağ bulunduğunu açıklama **(2 puan)**.
- 3.3 **(5 puan)**: Köprü benzetmesini yorumlama **(3 puan)**: Köprünün iki yakayı birleştirmesi gibi ortak kültürel ögelerin de iki toplumu birbirine bağladığını, aralarındaki dostluğu ve kardeşliği güçlendirdiğini belirtme. Konuya uygun, saygı ve birlikte yaşama vurgusu taşıyan özgün bir slogan **(2 puan)**; slogan yalnızca ortak özellikleri ya da yalnızca saygıyı anlatıyorsa 1 puan verilir.

Örnek doğru cevap:

3.1. Yemek ve içecek: Türk kahvesi, tarhana çorbası. Halk oyunu: zeybek. El sanatı: ebru, el dokuması kilim, zembil.

3.2. Kıbrıs 1571'de Osmanlı Devleti tarafından fethedilmiş, Anadolu'dan adaya giden aileler kendi kültürlerini de götürmüştür. Bu kültür kuşaktan kuşağa aktarıldığı için iki toplumun yemekleri, oyunları ve el sanatları birbirine benzer.

3.3. Köprü iki yakayı birbirine bağlar. Ortak kültürel ögeler de Türkiye ile KKTC'yi birbirine bağlar ve iki toplum arasındaki dostluğu güçlendirir. Slogan: "Ortak kültürle bağlanır, farklılıklara saygıyla kaynaşırız!"

Yanlış cevap: Zeybeği yemek, ebruyu halk oyunu olarak sınıflandırmak; ortak özelliklerin nedenini "iki ülke birbirine yakın olduğu için tesadüfen benzemiştir" gibi tarihî bağı dikkate almadan açıklamak; köprü benzetmesini "Türkiye ile KKTC arasında köprü vardır." diyerek gerçek bir köprü gibi yorumlamak; konuyla ilgisiz ya da farklılıkları küçümseyen slogan yazmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru cevap:

- 4.1 **(6 puan)**: Her grup için uygun bir görev 3 puandır.
  - İhtiyaç saptama grubu: Köy okulunun öğretmenleriyle iletişime geçerek öğrenci sayısını, sınıflarını ve hangi tür kitaplara ihtiyaç duyulduğunu öğrenmek; ihtiyaç listesi hazırlayıp kaynak belirleyici gruba iletmek.
  - Kampanya sorumlusu grubu: Kampanyayı duyurmak için afiş ve davetiye hazırlamak; kitap toplama kutularının konulacağı yerleri belirlemek; okul aile birliği ve sınıf öğretmenleri aracılığıyla velilere bilgi vermek.
- 4.2 **(5 puan)**: Zayıf yönü doğrudan güçlendiren, uygulanabilir bir çözüm önerisi 3 puan, önerinin zayıf yönü nasıl gidereceğinin açıklanması 2 puandır. Kabul edilen öneriler: Köy okulundaki öğrencilerin yaşlarına uygun kitap listesi hazırlayıp kampanyada bu listenin duyurulması; toplanan kitapların bir grup tarafından tek tek kontrol edilip yaşa göre ayrılması; yıpranmış kitapların onarılması, onarılamayanların geri dönüşüme gönderilmesi; eksik kalan kitaplar için kermes geliri ya da belediye desteğiyle yeni kitap alınması.
- 4.3 **(4 puan)**: Okul dışından uygun bir kişi ya da kurum ve katkısı 2 puandır (iki örnek, toplam 4 puan). Kabul edilen örnekler: veliler (kitap bağışı, kitapların taşınması), belediye (kitap desteği, taşıma aracı), halk kütüphanesi (yaşa uygun kitap önerisi, kitap bağışı), kitapçılar ya da yayınevleri (kitap bağışı, indirim), köy okulunun öğretmenleri (ihtiyacın doğru belirlenmesi), muhtar (köy okuluyla iletişim). Okulun içinden kişiler (sınıf arkadaşı, sınıf öğretmeni) yazılırsa ilgili örnek için 1 puan verilir.
- 4.4 **(5 puan)**: Köy okulundaki öğrencilere katkısı **(2 puan)**: Okuma imkânı ve kütüphanesi zenginleşir, okuma alışkanlığı kazanır, unutulmadığını hisseder. Projeyi hazırlayan öğrencilere katkısı **(2 puan)**: Paylaşma, yardımseverlik, sorumluluk ve iş birliği duyguları gelişir; başkasına yardım etmenin mutluluğunu yaşar. Toplumsal birlikle ilişkilendirme **(1 puan)**: Farklı yerlerde yaşayan insanlar arasında dayanışma ve kardeşlik bağlarının güçlendiğini belirtme.

Örnek doğru cevap:

4.1. İhtiyaç saptama grubu köy okulunun öğretmenleriyle görüşerek öğrencilerin sınıflarını ve hangi kitaplara ihtiyaç duyduklarını öğrenip bir ihtiyaç listesi hazırlar. Kampanya sorumlusu grubu kampanyayı duyurmak için afişler hazırlar ve kitap toplama kutularının konulacağı yerleri belirler.

4.2. Köy okulundaki öğrencilerin yaşına uygun bir kitap listesi hazırlanıp kampanyada duyurulmalıdır. Ayrıca toplanan kitaplar bir grup tarafından kontrol edilmeli, yıpranmış olanlar onarılmalı ya da ayrılmalıdır. Böylece köy okuluna yalnızca iyi durumdaki ve yaşa uygun kitaplar gönderilir.

4.3. Velilerimiz kitap bağışlayabilir ve kitapları köy okuluna taşımamıza yardım edebilir. Belediye ise eksik kalan kitapların alınmasına destek olabilir.

4.4. Köy okulundaki öğrenciler daha çok kitaba ulaşır ve okuma alışkanlığı kazanır. Projeyi hazırlayan öğrencilerde de paylaşma, yardımseverlik ve iş birliği duyguları gelişir. Böylece farklı yerlerde yaşayan insanlar arasında dayanışma artar ve toplumsal birlik güçlenir.

Yanlış cevap: Grupların görevlerini karıştırmak (ör. ihtiyaç saptama grubuna "afiş hazırlamak" görevini vermek); zayıf yönü gidermeyen öneriler yazmak (ör. "Daha çok kitap toplayalım."); okul dışından iş birliği yapılacak kişi ya da kurumun katkısını belirtmemek; projenin katkısını yalnızca "iyi bir şeydir" gibi genel ifadelerle anlatmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

5. Doğru cevap:

- 5.1 **(8 puan)**: Her doğru eşleştirme 2 puandır.
  - 1. öneri (fidan dikme): TEMA Vakfı
  - 2. öneri (kan bağışı günü): Türk Kızılay
  - 3. öneri (afet eğitimi): AFAD
  - 4. öneri (yaşlılara destek): Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- 5.2 **(6 puan)**: Kamu kurumları: AFAD ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı **(2 puan)**. Sivil toplum kuruluşları: Türk Kızılay ve TEMA Vakfı **(2 puan)**. Türk Kızılay için "kamu yararına çalışan dernek" yazan cevap da doğru kabul edilir. Uygun bir fark **(2 puan)**: Kamu kurumları devlete bağlıdır ve devlet tarafından kurulur; sivil toplum kuruluşları ise vatandaşların gönüllü olarak bir araya gelmesiyle kurulan dernek ve vakıflardır. Kamu kurumları ülkenin her yerinde hizmet verir; sivil toplum kuruluşları gönüllülerin ve bağışçıların desteğiyle çalışır.
- 5.3 **(6 puan)**: Bir önerinin açıkça seçilmesi **(2 puan)**. Seçimin okulun ya da çevrenin ihtiyaçlarıyla ilişkilendirilmiş en az iki gerekçesi (her gerekçe 2 puan). Hangi öneri seçilirse seçilsin gerekçeleri uygunsa tam puan verilir. Örnek gerekçeler: Fidan dikme bahçedeki toprak aşınmasını önler ve bütün öğrencilerin katılabileceği bir çalışmadır; kan bağışı günü hasta insanların hayatını kurtarmaya yardımcı olur ve velileri de sürece katar; afet eğitimi bütün okulun güvenliğini artırır ve ülkemizde depremlerin sık yaşanması nedeniyle önemlidir; yaşlılara destek, yalnız yaşayan komşuların yalnızlığını azaltır ve mahalledeki dayanışmayı güçlendirir.

Örnek doğru cevap:

5.1. 1. öneri için TEMA Vakfı, 2. öneri için Türk Kızılay, 3. öneri için AFAD, 4. öneri için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile iş birliği yapılabilir.

5.2. Kamu kurumları: AFAD, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. Sivil toplum kuruluşları: Türk Kızılay, TEMA Vakfı. Kamu kurumları devlete bağlıdır; sivil toplum kuruluşları ise vatandaşların gönüllü olarak kurduğu dernek ve vakıflardır.

5.3. Bence afet eğitimi seçilmelidir. Ülkemizde depremler sık yaşandığı için okulumuzdaki bütün öğrencilerin ve öğretmenlerin afete hazırlıklı olması gerekir. Ayrıca bu eğitimde öğrendiklerimizi ailelerimize de anlatarak çevremizin de hazırlıklı olmasına katkı sağlarız.

Yanlış cevap: Fidan dikme önerisi için AFAD'ı, afet eğitimi için TEMA Vakfı'nı yazmak gibi kurumların çalışma alanlarına uymayan eşleştirmeler yapmak; Türk Kızılay'ı ya da TEMA Vakfı'nı kamu kurumu olarak göstermek; "Sivil toplum kuruluşları yardım yapmaz." gibi yanlış bir fark yazmak; öneri seçip gerekçe yazmamak ya da gerekçeyi okulun ve çevrenin ihtiyaçlarıyla ilişkilendirmemek puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

6. Doğru cevap:

- 6.1 **(4 puan)**: Yönüyle birlikte doğru yazılan her komşu il 1 puandır. Kuzeyinde Yalova; kuzeydoğusunda Kocaeli ve Sakarya; doğusunda Bilecik; güneyinde Kütahya; batısında Balıkesir. Sakarya için "doğusunda", Kütahya için "güneydoğusunda", Balıkesir için "güneybatısında" yazılması da kabul edilir. Marmara Denizi il olmadığı için puanlanmaz.
- 6.2 **(6 puan)**: Doğru başlık altına yazılan her öge 1 puandır.
  - Yeryüzü şekilleri: Uludağ, Bursa Ovası
  - Su kaynakları: İznik Gölü, Nilüfer Çayı
  - Tarihî mekânlar: Ulu Cami, Cumalıkızık Köyü
- 6.3 **(5 puan)**: Öğrencinin yaşadığı ile ait doğru bilgiler esas alınır. Doğru ve yönleriyle belirtilmiş en az iki komşu il (2 puan; yönsüz yazılırsa 1 puan), doğru bir yeryüzü şekli **(1 puan)**, doğru bir su kaynağı **(1 puan)**, doğru bir tarihî mekân ya da doğal güzellik **(1 puan)**. Kıyısı olan illerde denizlerin, sınır illerinde komşu ülkelerin yazılması komşuluk bilgisi olarak kabul edilir.

Örnek doğru cevap:

6.1. Bursa'nın kuzeyinde Yalova, kuzeydoğusunda Kocaeli, doğusunda Bilecik, güneyinde Kütahya ve batısında Balıkesir bulunur.

6.2. Yeryüzü şekilleri: Uludağ, Bursa Ovası. Su kaynakları: İznik Gölü, Nilüfer Çayı. Tarihî mekânlar: Ulu Cami, Cumalıkızık Köyü.

6.3. (Sivas'ta yaşayan bir öğrenci için) Yaşadığım il Sivas'tır. Batısında Yozgat, doğusunda Erzincan, güneydoğusunda Malatya bulunur. Tecer Dağları ilimizin yeryüzü şekillerindendir. Kızılırmak, ilimizdeki Kızıldağ'dan doğar. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası ise ilimizin önemli tarihî mekânlarındandır.

Yanlış cevap: Yönleri ters yazmak (ör. "Bursa'nın kuzeyinde Kütahya vardır."); Bursa ile komşu olmayan illeri yazmak (ör. İstanbul, Eskişehir); Uludağ'ı su kaynağı, Nilüfer Çayı'nı tarihî mekân olarak sınıflandırmak; yaşadığı ili anlatırken yanlış komşu iller ya da başka bir ile ait yer şekilleri ve tarihî mekânlar yazmak puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.